

Д. Є. Макаренко, В. Л. Смілянська

Вашкевич Григорій Станіславович

ВАШКЕВИЧ Григорій Станіславович (1837, м. Ромни Полтав. губ., нині Сум. обл. – 1923, х. Шумськ, нині с. Шумське Ромен. р-ну Сум. обл.) – культурний діяч і педагог. Закін. Ромен. г-зію, С.-Петербур. університет. Працював урядовцем для особл. доручень при канцелярії Держ. контролю у С.-Петербурзі. У студент. роки познайомився з Т. Шевченком. Став щирим прихильником і збирачем реліквій поета. Член укр. громади, куди входили М. Костомаров, В. Білозерський, В. Куліш, М. Лисенко та ін. Разом із Д. Каменецьким готував до друку «Кобзарь» (1860) Т. Шевченка. Із М. Лазаревським здійснив більш повне видання «Кобзаря» (1867, ред. М. Костомаров). 1871–74 готував до друку 3–5-й томи семитом. вид. «Трудов этнографической экспедиции в Западно-Русский край» (С.-Петербург, 1872–79), очолюваної П. Чубинським. З ім'ям В. пов'язано підготовку до друку 16-го тому збірника імператор. істор. товариства, до якого увійшла епістолярна спадщина М. Рєпніна. Після заборони видання ж. «Основа» В. викупив численні рукописи, картини, фотографії, листи Т. Шевченка. Збережені В. автографи і особисті речі видат. діячів укр. культури експонувалися на виставках, у музеях. Один із організаторів 3-ї ювіл. виставки творів М. Костомарова в Воронежі (1910). 16 автографів «Кобзаря» були представлені на ювіл. виставці «50 років від дня смерті Т. Шевченка» у Києві (1911). Нині ці реліквії зберігаються у фондах Інституту літ-ри ім. Т. Шевченка НАНУ. Ініціатор відкриття на Лівобереж. Україні першого пам'ятника Т. Шевченку (м. Ромни, нині Сум. обл., 1918). На власні кошти збудував у с. Москалівці початкову шк., сприяв відкриттю у с. Глинськ керам. училища, в Ромнах – побудові водопроводу. Брав участь у перепохованні Т. Шевченка. Від 1890 працював гласним Ромен. повіт. земства, учителював у с. Глинськ. Автор статей, опубл. у ж. «Киевская старина», зокре-ма «Из воспоминаний о Н. И. Костомарове» (1895, № 4–6), «К биографии Н. И. Костомарова» (1898, № 11), «Неосуществившийся журнал Кулиша “Хата”» (1899, № 7–8), «Перевод П. А. Кулиша на украинский язык Манифеста 19 февраля 1861 г. и Положения о крестьянах» (1905, № 2–3).

Рекомендована література

1. Нудьга Г. А. Мої зустрічі з приятелем Т. Г. Шевченка // Жовтень. 1989. № 3;
2. Макаренко Д. Невтомний просвітитель // Україна. Наука і культура. К., 1994. Вип. 28.

Бібліографічний опис:

Вашкевич Григорій Станіславович / Д. Є. Макаренко, В. Л. Смілянська // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.]; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2005. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-32541>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).